SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 138/05-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. apríla 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť MUDr. E. P., bytom B., zastúpenej advokátkou JUDr. E. Ľ., B., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 18/97 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 18/97 p o r u š i l základné právo MUDr. E. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 18/97 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

3. MUDr. E. P. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 60 000 Sk (slovom šesťdesiattisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. MUDr. E. P. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 5 302 Sk (slovom päťtisíc tristodva slovenských korún), ktorú je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý vyplatiť na účet jej advokátky JUDr. E. Ľ., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 8. júla 2005 č. k. I. ÚS 138/05-7 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť MUDr. E. P., bytom B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 18/97 (ďalej aj „namietané konanie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v namietanom konaní sa návrhom podaným na okresnom súde 24. januára 1997 sťažovateľka domáha vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) po právoplatnom rozvode manželstva. Podľa tvrdenia sťažovateľky konanie okresného súdu v jej veci je zdĺhavé, čím sa predlžuje stav jej právnej neistoty, vo veci o rozhodnutie ktorej sa obrátila na okresný súd a odďaľuje sa právoplatné skončenie konania.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného ďalej uviedla:

„Súdny spor o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov prebieha na okresnom súde od r. 1997 a do dnešného dňa tento súd nevydal meritórne rozhodnutie.

Viacerými listami a telefonickými urgenciami sme súd neustále žiadali o ukončenie v podstate jednoduchého sporu; ostatne sa tak stalo listom zo 7. 2. 2005, ale bezvýsledne. (...)

Domnievame sa, že sporadické a neefektívne vykonávanie procesných úkonov po dobu vyše 8 rokov, ktoré nevyústilo do rozhodnutia vo veci samej bez toho, žeby tomu bránili účastníci konania, treba považovať za porušenie článku 48 ods. 2 ústavy.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„1. Právo sťažovateľky MUDr. E. P., na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR Okresným súdom Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 18/97 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava III sa prikazuje konať v označenej veci bez zbytočných prieťahov.

3. MUDr. E. P. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 80.000,- Sk, ktoré jej vyplatí Okresný súd Bratislava III do 2 mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume 6.310,- Sk k rukám JUDr. E. Ľ., a to tiež do 2 mesiacov od doručenia nálezu.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu JUDr. I. H., poverená zastupovaním predsedu okresného súdu v liste sp. zn. Spr. 3747/2005 z 22. marca 2006 oznámila ústavnému súdu, že okresný súd netrvá na ústnom prejednaní veci, avšak nevyužila možnosť vecne sa vyjadriť k prijatej sťažnosti.

3. Právna zástupkyňa sťažovateľky podaním doručeným ústavnému súdu 6. apríla 2006 oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci.

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Zo sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 6 C 18/97:

- 24. január 1997 – sťažovateľka sa návrhom podaným na okresnom súde domáhala vyporiadania BSM;
- 4. február 1997 – okresný súd vyzval sťažovateľku, aby zaplatila súdny poplatok za návrh;
- 26. február 1997 – sťažovateľka zaplatila súdny poplatok;
- 1. apríl 1997 – okresný súd zaslal návrh na vyjadrenie odporcovi;
- 21. apríl 1997 – odporca sa vyjadril k návrhu, pričom oznámil, že ohľadom zrušenia spoločného nájmu bytu manželov prebieha na okresnom súde na základe jeho žaloby podanej 18. marca 1997 súdne konanie, ktoré je vedené pod sp. zn. 6 C 64/97;
- 10. jún 1997 – k preskúmavanej veci bol pripojený súvisiaci súdny spis sp. zn. 6 C 64/97;
- 16. jún 1997 – okresný súd nariadil pojednávanie na 4. september 1997;
- 4. september 1997 – pojednávanie bolo po vypočutí účastníkov a po oznámení právnej zástupkyne sťažovateľky, že konanie o zrušení spoločného nájmu bytu bolo právoplatne skončené, pričom za výlučného nájomcu bytu bol určený odporca, odročené na 27. október 1997 s tým, že odporca do jedného mesiaca zašle okresnému súdu špecifikáciu hnuteľných vecí, ktoré podľa neho patria do BSM;

- 27. október 1997 – pojednávanie bolo po vypočutí účastníkov odročené na 8. december 1997 s tým, že odporcovi sa opakovane uložila povinnosť predložiť špecifikáciu hnuteľných vecí patriacich do BSM;
- 31. október 1997 – odporca predložil okresnému súdu špecifikáciu hnuteľných vecí patriacich do BSM a súčasne oznámil súdu, že sťažovateľke zamestnávateľ pridelil do užívania trojizbový byt;
- 11. november 1997 – okresný súd vyzval odporcu, aby predložil ešte jednu kópiu jeho vyjadrenia z 31. októbra 1997 za účelom jej zaslania sťažovateľke;
- 8. december 1997 – pojednávanie bolo po vypočutí účastníkov, ktorí sa nezhodli na rozsahu hnuteľných vecí patriacich do BSM, odročené na 2. február 1998 s tým, že účastníci predložia návrhy na dokazovanie, oznámia adresy svedkov, ktorých žiadajú vypočuť a sťažovateľka predloží fotografie za účelom rozpoznania vecí patriacich do BSM, ktorých existenciu odporca popieral;
- 2. február 1998 – pojednávanie bolo pre ospravedlnenú neprítomnosť sťažovateľky a jej právnej zástupkyne odročené na 30. marec 1998;
- 23. február 1998 – okresný súd vyzval sťažovateľku, aby zdôvodnila neprítomnosť na pojednávaní 2. februára 1998;
- 17. marec 1998 – sťažovateľka zaslala okresnému súdu vyjadrenie a fotografie, ktorými preukazovala existenciu niektorých hnuteľných vecí z BSM, ktorých existenciu odporca popieral;
- 30. marec 1998 – pojednávanie bolo pre ospravedlnenú neprítomnosť odporcu odročené na 7. máj 1998 za účelom predvolania svedka s tým, že pod hrozbou predvedenia a uloženia poriadkovej pokuty bude opätovne predvolaný odporca;
- 14. apríl 1998 – okresný súd vyzval pod hrozbou poriadkovej pokuty odporcu, aby zdôvodnil svoju neprítomnosť na pojednávaní 30. marca 1998;
- 20. apríl 1998 – sťažovateľka oznámila okresnému súdu mená svedkov, ktorých žiadala vypočuť s tým, že zabezpečí ich prítomnosť na pojednávaní 7. mája 1998 a súčasne zdôvodnila svoju neprítomnosť na pojednávaní 2. februára 1998;
- 28. apríl 1998 - odporca potvrdením od zamestnávateľa zdôvodnil svoju neprítomnosť na pojednávaní 30. marca 1998;

- 7. máj 1998 – pojednávanie bolo po vypočutí účastníkov k okruhu vecí patriacich do BSM a po vypočutí svedka odročené na 22. jún 1998 za účelom výsluchu svedkov, ktorí boli na pojednávaní prítomní, avšak neboli vypočutí;
- 22. jún 1998 – pojednávanie bolo po vypočutí svedkov odročené na 21. september 1998 s tým, že odporca do 14 dní oznámi adresy svedkov, ktorých žiada vypočuť;
- 3. júl 1998 – odporca predložil okresnému súdu zoznam štyroch svedkov;
- 29. júl 1998 – okresný súd predvolal na pojednávanie nariadené na 21. september 1998 dvoch zo štyroch odporcom navrhovaných svedkov;
- 21. september 1998 – pojednávanie bolo po vypočutí svedkov odročené na 26. október 1998 za účelom predvolania tretieho svedka zo zoznamu svedkov predložených odporcom;
- 26. október 1998 – pojednávanie bolo z dôvodu neprítomnosti zákonnej sudkyne odročené na 10. december 1998;
- 10. december 1998 – pojednávanie bolo z dôvodu neprítomnosti svedka odročené na 8. február 1999 za účelom jeho opätovného predvolania;
- 8. február 1999 – pojednávanie bolo z dôvodu ospravedlnenej neprítomnosti sťažovateľky a za účelom jej opätovného predvolania odročené na 16. marec 1999;
- 9. február 1999 – okresný súd zmenil termín nariadeného pojednávania zo 16. marca 1999 na 15. marec 1999;
- 15. marec 1999 – pojednávanie bolo po vypočutí svedka odročené na 22. apríl 1999 za účelom predvolania štvrtej odporcom navrhovanej svedkyne v ním predloženom zozname;
- 22. apríl 1999 – pojednávanie bolo po vypočutí svedkyne odročené na 7. jún 1999 za účelom vypočutia ďalšej svedkyne navrhovanej sťažovateľkou;
- 7. jún 1999 – pojednávanie bolo odročené na 9. september 1999 z dôvodu opätovného predvolania neprítomného odporcu (ospravedlnená neúčasť) a svedkyne;
- 9. september 1999 – pojednávanie bolo po vypočutí svedkyne odročené na 7. október 1999 s tým, že účastníci *„zvážia návrhy na ďalšie dokazovanie“*;
- 7. október 1999 – pojednávanie bolo bez meritórneho prejednania veci odročené na 8. november 1999 s tým, že účastníci sa do 15 dní písomne vyjadria ku konečnému okruhu vecí patriacich do BSM a k ich hodnote;
- 20. október 1999 – odporca sa vyjadril k sporu;
- 4. november 1999 – sťažovateľka sa vyjadrila k sporu;

- 8. november 1999 – pojednávanie bolo po vypočutí účastníkov odročené na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania;
- 3. apríl 2000 – sťažovateľka urgovala nariadenie znaleckého dokazovania;
- 25. júl 2000 – okresný súd uznesením ustanovil súdneho znalca z odboru *„bytové zariadenie“* a uložil mu, aby do 30 dní ocenil hnuteľné veci z BSM (súdnemu znalcovi bolo uznesenie doručené 1. augusta 2000) a účastníkom uložil povinnosť zaplatiť preddavok na znalecké dokazovanie;
- 14. august 2000 – odporca podal odvolanie proti výroku uznesenia z 25. júla 2000, ktorým mu bolo uložené zaplatiť preddavok na znalecké dokazovanie, z dôvodu jeho nezamestnanosti;
- 12. september 2000 – okresný súd vyzval odporcu, aby predložil doklady preukazujúce, že je nezamestnaný a poberá podporu v nezamestnanosti;
- 5. október 2000 – odporca zaslal okresnému súdu požadované doklady;
- 23. október 2000 – okresný súd nariadil pojednávanie na 5. december 2000;
- 2. november 2000 – okresný súd vyzval súdneho znalca, aby predložil znalecký posudok;
- 14. november 2000 – súdny znalec oznámil okresnému súdu, že znalecký posudok nemohol vypracovať, pretože okresný súd mu oznámil, že spis mu nemôže byť zapožičaný z dôvodu odvolania sa odporcu proti uzneseniu z 25. júla 2000;
- 5. december 2000 – z dôvodu predloženia spisu Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na konanie o odvolaní odporcu zo 14. augusta 2000 bolo pojednávanie odročené na neurčito;
- 23. apríl 2001 – sťažovateľka urgovala zaslanie spisu krajskému súdu;
- 23. máj 2001 – okresný súd zaslal spis súdnemu znalcovi, ktorému bol doručený 26. mája 2001;
- 25. jún 2001 – okresnému súdu bol doručený znalecký posudok;
- 13. august 2001 – okresný súd nariadil pojednávanie na 26. október 2001 a účastníkom zaslal znalecký posudok;
- 5. október 2001 – sťažovateľka žiadala okresný súd o zmenu nariadeného termínu pojednávania z dôvodu kolízie pojednávaní u jej právnej zástupkyne, na účasti ktorej trvala;
- 8. október 2001 – okresný súd zmenil nariadený termín pojednávania z 26. októbra 2001 na 16. január 2002;

- 16. január 2002 – pojednávanie bolo na žiadosť neprítomného odporcu (ospravedlnená neúčasť) odročené bez meritórneho prejednania veci na 13. február 2002;
- 13. február 2002 – pojednávanie bolo bez meritórneho prejednania veci odročené na neurčito z dôvodu predloženia spisu krajskému súdu na konanie o odvolaní odporcu;
- 26. marec 2002 – spis bol doručený krajskému súdu;
- 28. jún 2002 – krajský súd uznesením sp. zn. 9 Co 147/02 potvrdil uznesenie okresného súdu z 25. júla 2000 v odvolaním napadnutej časti, v ktorej sa odporcovi uložila povinnosť zaplatiť preddavok na znalecké dokazovanie;
- 21. august 2002 – spis bol vrátený okresnému súdu;
- 26. august 2002 – okresný súd nariadil pojednávanie na 24. október 2002;
- 24. október 2002 – pojednávanie bolo bez meritórneho prejednania veci odročené na 21. november 2002 z dôvodu ospravedlnenej neprítomnosti odporcu, ktorému bola uznesením uložená poriadková pokuta kvôli jeho opakovaným účelovým ospravedlneniam na predchádzajúcich pojednávaniach (poriadkovú pokutu odporca zaplatil 20. novembra 2002);
- 6. november 2002 – sťažovateľka oznámila okresnému súdu adresu nového zamestnávateľa odporcu;
- 21. november 2002 – pojednávanie, na ktorom odporca oznámil, že byt, v ktorom účastníci za trvania manželstva bývali, odkúpil do osobného vlastníctva, bolo odročené na 31. január 2003 s tým, že odporca zašle okresnému súdu kúpnu zmluvu ohľadom bytu;
- 22. november 2002 – odporca predložil okresnému súdu kúpnu zmluvu na byt s vyznačením povolenia vkladu vlastníckeho práva v jeho prospech k 13. júnu 2002;
- 31. január 2003 – pojednávanie bolo po vypočutí účastníkov bez uvedenia dôvodu odročené na 26. marec 2003;
- 26. február 2003 – okresný súd si vyžiadal spis tamojšieho súdu sp. zn. 6 C 64/97, v ktorom bolo právoplatne rozhodnuté o skončení spoločného nájmu bytu účastníkmi;
- 26. marec 2003 – pojednávanie bolo bez meritórneho prejednania veci odročené na 16. máj 2003 z dôvodu účastníkmi navrhovaného opätovného vypočutia svedkov;
- 16. máj 2003 – pojednávanie bolo po vypočutí svedkov odročené na 10. september 2003 za účelom vypočutia ďalších sťažovateľkou navrhovaných svedkov;

- 10. september 2003 – pojednávanie bolo po vypočutí svedka za účelom vypočutia ďalších účastníkmi navrhovaných svedkov odročené na 31. október 2003;
- 31. október 2003 – pojednávanie bolo po vypočutí svedkov za účelom vypočutia ďalších sťažovateľkou navrhovaných svedkov, ktorých adresu mala súdu oznámiť, odročené na 21. január 2004;
- 21. január 2004 – pojednávanie bolo z dôvodu nezistenia adries sťažovateľkou navrhovaných svedkov odročené na 25. február 2004 za účelom vykonania dokazovania premietnutím videozáznamu a vypočutia svedka, po oznámení jeho adresy sťažovateľkou;
- 25. február 2004 – pojednávanie bolo po vypočutí svedka odročené na 7. apríl 2004 za účelom vypočutia ďalšieho sťažovateľkou navrhnutého svedka;
- 7. apríl 2004 – pojednávanie bolo z dôvodu ospravedlnenej neúčasti sťažovateľky a svedka, ktorému bola uložená poriadková pokuta, odročené na 19. máj 2004;
- 19. máj 2004 – pojednávanie bolo po vypočutí svedka za účelom opätovného predvolania neprítomného odporcu (ospravedlnená neúčasť) odročené na 16. jún 2004;
- 16. jún 2004 – pojednávanie bolo po zhrnutí dokazovania odročené na 10. september 2004 s tým, že okresný súd *„zváži vykonanie ďalších dôkazov“*;
- 10. september 2004 – pojednávanie bolo po vypočutí účastníkov odročené na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania;
- 7. február 2005 – sťažovateľka urgovala konanie vo veci;
- 3. november 2005 – okresný súd nariadil pojednávanie na 23. november 2005;
- 23. november 2005 – pojednávanie bolo bez meritórneho prejednania veci odročené na neurčito za účelom ustanovenia znalca;
- 10. marec 2006 – sťažovateľka urgovala konanie vo veci.

Podľa zistenia ústavného súdu od tejto doby nebol vo veci vykonaný žiaden procesný úkon.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov (...).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 18/97 o návrhu sťažovateľky na vyporiadanie BSM po rozvode manželstva došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02, I. ÚS 270/05). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I.ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium „zložitosť veci“, ústavný súd síce uznáva, že ide o konanie, ktoré je svojou povahou náročnejšie na dokazovanie pri zisťovaní skutkového stavu potrebného pre meritórne rozhodnutie (ustálenie okruhu vecí patriacich do BSM a ich ocenenie), ktoré si aj v danom prípade vyžiadalo znalecké dokazovanie, avšak podľa názoru ústavného súdu žiadna skutková zložitosť veci nemôže ospravedlniť viac ako 9-ročné trvanie sporu na súde prvého stupňa a navyše dosiaľ bez jediného meritórneho rozhodnutia.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmavanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom, teda doterajšia dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním sťažovateľky.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a v tejto súvislosti zistil, že okresný súd bol v namietanom konaní nečinný, resp. nevykazoval relevantnú procesnú činnosť v období:
- od 8. novembra 1999 do 25. júla 2000, t. j. viac ako 8 mesiacov;
- od 5. októbra 2000 do 23. mája 2001, t. j. viac ako 7 mesiacov, pričom v tomto období okresný súd síce nariadil pojednávanie na 5. december 2000, ktoré bolo odročené z dôvodu predloženia spisu odvolaciemu súdu, k čomu však došlo až 26. marca 2002;
- od 25. júna 2001 do 26. marca 2002, t. j. 9 mesiacov, aj v tomto období okresný súd bez toho, aby zaslal spis krajskému súdu na konanie o odvolaní odporcu zo 14. augusta 2000

alebo aby aspoň vytvoril pre účely odvolacieho konania zberný spis, nariadil pojednávania, ktoré (13. februára 2002) odročil bez meritórneho prejednania veci na neurčito z dôvodu potreby predložiť spis krajskému súdu na konanie o odvolaní odporcu;
- od 10. septembra 2004 doposiaľ, t. j. viac ako 1 rok a 7 mesiacov, pričom pojednávanie, ktoré sa konalo 23. novembra 2005 bolo opätovne bez meritórneho prejednania veci odročené na neurčito a znovu za účelom ustanovenia súdneho znalca, ktorý však doposiaľ nebol okresným súdom ustanovený.

Celková doba zbytočných prieťahov spôsobených okresným súdom tak podľa zistenia ústavného súdu predstavuje viac ako 3 roky a 7 mesiacov. Okresný súd teda počas uvedeného obdobia vo veci nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka počas napadnutého súdneho konania nachádzala, čo je základným účelom práva zaručeného v citovaných článkoch ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). K prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka sa domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 80 000 Sk, ktoré odôvodnila pretrvávajúcim stavom právnej neistoty.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nie je pre sťažovateľku dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľke aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím najmä na nečinnosť okresného súdu, ako aj na celkovú dĺžku konania pred okresným súdom a všetky okolnosti zistenia porušenia označeného práva považuje za primerané priznať vo výške 60 000 Sk, tak ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 3.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil (v danom prípade okresný súd), je povinný ho vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátkou, ktorá si uplatnila nárok na náhradu trov vo výške 6 310 Sk.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2005 je 2 501 Sk a hodnota režijného paušálu je 150 Sk.

Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2005 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu) vo výške 5 002 Sk a dvojnásobok režijného paušálu vo výške 300 Sk, teda v celkovej výške 5 302 Sk.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené pod bodom 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2006